

Tehnologia digitală a schimbat multe lucruri în viețile noastre, dar cum afectează oare egalitatea de șanse între femei și bărbați? Digitalizarea a transformat natura pieței muncii, a modificat felul în care interacționăm cu prietenii noștri, a format participarea politică, are un impact asupra viitorului muncii și prezintă, de asemenea, riscul de violență cibernetică. Toate aspectele indicate mai sus înseamnă noi provocări, dar oferă, de asemenea, oportunități pentru a aborda disparitatea de gen care afectează atât femeile, cât și bărbații, deși deseori în moduri total diferite. Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) furnizează mai jos câteva perspective rezultate din activitatea sa privind aspectele de gen ale digitalizării.

Cale digitală genderizată

Încrederea în sine are o importanță deosebită

Mai mult de nouă din zece fete și băieți (din grupa de vârstă 16-24 de ani) au competențe suficiente pentru a utiliza tehnologiile digitale în viețile lor de zi cu zi. Diferența o face încrederea: băieții se simt mai încrezători cu privire la competențele lor digitale decât fetele. De exemplu, 73 % dintre băieții din grupa de vârstă 15-16 ani nu au probleme să folosească dispozitive digitale cu care nu sunt așa de familiarizați, în comparație cu 63 % dintre fetele din aceeași grupă de vârstă. În țările unde persoanele tinere au nivel mai redus de încredere în competențele lor digitale (de exemplu, în Letonia, Austria și Finlanda), decalajul de încredere în sine între femei și bărbați privind acest aspect este considerabil mai mare, atingând aproape 25 % în Finlanda.

Locurile de muncă cu componentă digitală sunt mai puțin atractive pentru femei

Încrederea în sine scăzută în rândul fetelor are legătură directă cu aspirații mai reduse de implicare în locuri de muncă cu componentă digitală. Numai în patru state membre ale UE (Bulgaria, Estonia, Malta și România) adolescențele își exprimă interesul de a lucra ca profesionist în tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) la vârsta de 30 de ani. Interesul este foarte scăzut (între 1 % și 3 %) chiar și în aceste țări. În alte state membre ale UE nu se înregistrează aproape niciun interes în această privință. În schimb, între 3 % și 15 % dintre băieții adolescenți din UE aspiră să devină profesioniști TIC. Acest lucru arată cât de mult influențează stereotipurile de gen alegerea de către tineri a domeniului de lucru. În timp, acest lucru face ca în anumite domenii de studiu și de lucru să predomine persistent fie femeile, fie bărbații.

Cerere crescută de profesioniști în domeniul digital – deficit de femei în acest domeniu

Științele, tehnologia, ingineria și matematica (STEM) sunt materiile din sistemul de învățământ cel mai afectate de segregarea de gen. În ultimul deceniu, procentul de femei care termină studii în domeniile STEM în UE a scăzut de la 23 % la 22 %. Această repartiție de gen se reflectă pe piața de muncă, unde procentul de femei în locuri de muncă STEM este de 14 %, acest procent neînregistrând aproape nicio schimbare în ultimul deceniu.

Cale digitală genderizată

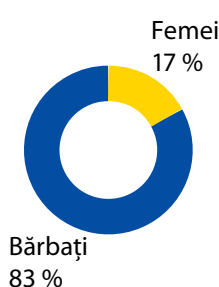
CAPACITĂȚI DIGITALE

ÎNCREDERE DIGITALĂ

EDUCAȚIE DIGITALĂ

Procentul de femei dintre absolvenții în domeniul ingineriei și TIC în UE este de 17 %. În perioada 2004-2015, acest procent a scăzut în 20 de state membre.

SPECIALIȘTI DIGITALI

**8 din 10
joburi TIC
sunt ocupate
de bărbați**

Din 8 milioane de specialiști TIC în UE, femeile reprezintă 17 %

IMPLICAȚII

**Lipsă de
500 000
de specialiști
TIC până
în 2020**

- Diferență crescută de remunerare între femei și bărbați
- Stereotipuri de gen incontestabile
- Prejudecată de gen în tehnologie
- Pierdere economică pentru UE

În domeniul TIC, numai o fracțiune din potențialul femeilor este folosit. În ciuda cererii mari de specialiști TIC în UE, femeile reprezintă doar 17 % dintre cei 8 milioane de specialiști TIC care lucrează în UE în prezent. Pentru că UE se va confrunta cu o lipsă de peste 500 000 de specialiști TIC până în 2020, acest aspect va fi o provocare pentru viitor.

Una dintre barierele din calea determinării femeilor de a candida pentru joburi TIC sunt locurile de muncă dominate de bărbați, unde femeile depun eforturi considerabile să-și găsească locul. Printre specialiștii TIC, probabilitatea ca bărbații să lucreze sub supravegherea unor femei este mult mai mică decât în cazul femeilor. Mai multe femei decât bărbați lucrează în birourile companiilor cu aproximativ un număr egal de femei și bărbați (figura 1). Acest lucru sugerează că specialiștii TIC femei nu sunt la orice loc de muncă, ci acolo unde sunt mai multe femei. Potrivit acestor repartizări de gen în locurile de muncă TIC, capacitatea unei femei de a intra și a rămâne în locuri de muncă TIC depinde foarte mult de masa critică de femei deja prezente la locul de muncă respectiv.

Locurile de muncă din domeniul digital oferă o șansă pentru un echilibru mai bun între viața profesională și cea privată

Locurile de muncă din domeniul TIC oferă în general condiții de lucru favorabile, în special din punct de vedere al calității muncii și aranjamentelor de timp de lucru care contribuie la echilibrul între viața profesională și cea privată. În comparație cu femeile din profesiile din domeniul sănătății, de exemplu, femeile care lucrează în domeniul TIC se află într-un mediu fizic și social posibil mai bun: atât femeile, cât și bărbații care lucrează în domeniul TIC au o mai mare autonomie de a lua o decizie privind orele de lucru decât cei care, de exemplu, lucrează în domeniul sănătății, iar majoritatea lucrătorilor din domeniul TIC consideră că orele de lucru îi ajută să-și îndeplinească angajamentele familiale sau sociale.

Implicațiile diviziunii de gen

Segregarea de gen este unul dintre principalii factori care contribuie la diferența de remunerare între femei și bărbați în UE. TIC este unul dintre sectoarele cu cele mai mari salarii. În medie, femeile care lucrează în domeniul TIC sunt plătite mai bine decât femeile din alte sectoare de activitate. Diferența dintre câștigurile lunare ale femeilor și ale bărbaților este mai mică în rândul specialiștilor TIC (13 %) în comparație cu cea a cadrelor medicale (26 %) sau cea a celorlalți angajați din alte domenii (33 %).

Deși dominația masculină în locurile de muncă STEM și, în special, TIC este o consecință a stereotipizării de gen, aceasta consolidează în continuare ideile despre feminitate și masculinitate și rolurile femeilor și ale bărbaților în societate. În plus, absența femeilor din dezvoltarea științelor și a tehnologiei exacerbează prejudecățile de gen chiar în cadrul tehnologiei.

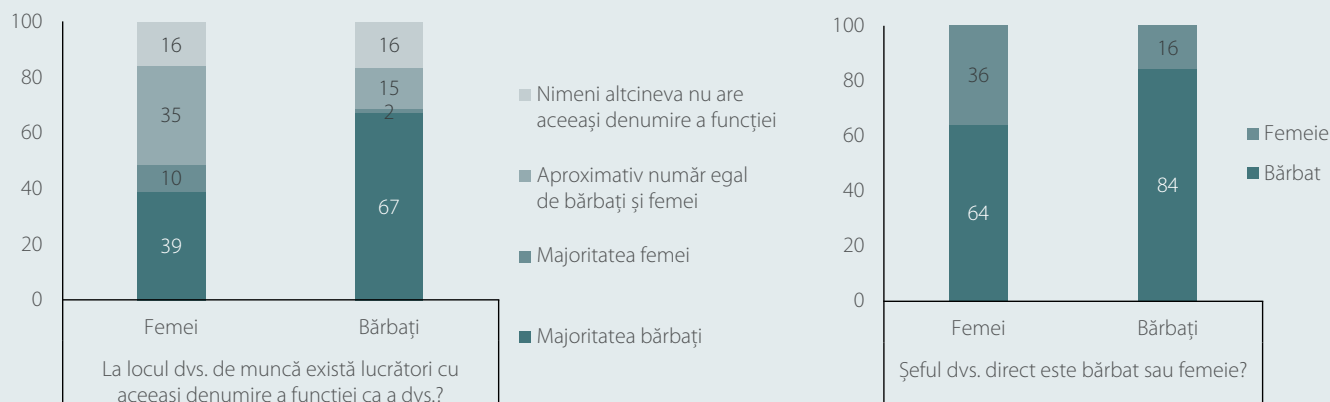
Rezultatele cercetării EIGE arată că reducerea disparității de gen în educația STEM ar duce la creștere economică, cu mai multe locuri de muncă (până la 1,2 milioane până în 2050) și PIB crescut pe termen lung (până la 820 miliarde EUR până în 2050). Se estimează că noile joburi STEM vor genera un volum mare de lucru și vor fi bine plătite, ceea ce va duce la o mai bună competitivitate a UE și la reducerea treptată a diferenței de remunerare dintre femei și bărbați.

Spații digitale genderizate

Rolurile de gen sunt active online

Platformele digitale sunt spații de autonomizare și formare a identității, dar și de automonitorizare. Platformele de comunicare socială le pot face pe fete să se simtă de parcă ar fi permanent monitorizate și că trebuie să „se străduiască mai mult” pentru a arăta că sunt permanent frumoase, slabe, tinere, atractive și prezente în spațiul digital. Acest lucru este demonstrat de com-

Figura 1. Structura pe gen pentru locurile de muncă ale specialiștilor TIC în UE-28 (20-64, %, 2015)

Sursa: Calculele EIGE bazate pe microdatele din 2015 generate de sondajul european privind condițiile de muncă.

portamentul online al femeilor tinere și, în special, de frecvența cu care încarcă conținut creat de ele, în general poze.

Băieții se confruntă, de asemenea, cu provocări online. Rezultatele pentru grupuri-țintă ale EIGE în 10 state membre arată că este posibil ca unii băieți să-și supraestimeze capacitatea de a gestiona probleme online și că sunt mai puțin pregătiți decât fetele să caute și să accepte ajutor. Acest lucru are legătură cu așteptarea stereotipică potrivit căreia băieții trebuie „să fie bărbați”. Mediul virtual amplifică, de asemenea, stereotipurile de gen și consolidează „masculinitatea toxică”, în special în jocuri în care comportamentul agresiv al bărbaților este tolerat, iar femeile sunt văzute ca obiecte și sexualizate. Acest lucru este important de luat în considerare având în vedere că aproape jumătate din băieții cu vârsta de 15 ani joacă în fiecare zi jocuri colaborative online (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică).

Nu te poți ascunde de violența cibernetică

Pentru tineri, comportamentul agresiv online este de așteptat și devine normal. 12 % dintre fetele cu vârsta de 15 ani au fost hărțuite cibernetic prin mesaje cel puțin o dată, comparativ cu 7 % dintre băieți. Ca urmare, tinerii au dezvoltat strategii preventive și reactive de a face față când vine vorba de comportamentul în spații digitale. Fetele și femeile tinere, în special, restricționează ceea ce exprimă online din teamă de agresiune cibernetică, hărțuire sexuală cibernetică, bârfe și comentarii răuvoitoare. Pentru băieți, tendința pare a fi de a ignora și a minimiza abuzul suferit.

„Îmi este foarte teamă să-mi exprim opiniile online. Mă abțin pentru că știu că va exista întotdeauna cineva căruia nu îi va plăcea ce postez.” (fată, 15 ani, Suedia)

Tehnologia intensifică cetățenia activă

Tinerii din ziua de azi sunt cei mai activi utilizatori de internet și de platforme de comunicare socială și sunt printre cei mai mari consumatori de știri online. Acest nivel de acces la informație, expunerea la diferite perspective și implicarea în dezbateri so-

cietale pot constitui un puternic activator de implicare activă în viața publică și cetățenească. Cu toate acestea, accesul tinerelor femei la informații și faptul că utilizează considerabil rețelele de socializare nu duc neapărat la participarea lor activă la viața civilă sau politică. Aceasta este consecința faptului că ele își auto-supraveghează atent profilul online pentru a se asigura că sunt conforme cu ideile tradiționale despre comportamentul adecvat pentru femeile tinere.

Tinerii consideră că discuțiile despre digitalizare se axează în mare măsură pe riscuri, ceea ce duce la concluzii restrictive și prohibitive. Ei consideră că schimbul de mesaje în siguranță pe internet ar trebui să se axeze mai mult pe autonomizare și comportament online responsabil decât pe restricții. Accesul integral al fetelor și tinerelor la oportunitățile oferite de spațiile digitale în ceea ce privește învățarea, expunerea la idei politice, dezbateri, mobilizare și activism ar contribui la creșterea numărului de viitoare femei lider și ar reduce disparitatea de gen la nivel de decizie și în arena politică.

Cum pot îmbunătăți situația factorii de decizie politică?

- UE ar avea de câștigat de pe urma unei perspective de gen consolidate în politicile sale în materie de digitalizare.
- Egalitatea de gen trebuie să devină consecventă și parte integrantă din viitoarele strategii și politici UE privind tineretul.
- Reducerea disparității de gen în materie de competențe digitale ar aborda blocajele de pe piața de muncă, ar mări competitivitatea în UE și ar reduce inegalitățile socioeconomice.
- Politicile care vizează disparitățile de gen în materie de încredere în sine în ceea ce privește competențele digitale ar mări relevanța rezultatelor educaționale și ar contribui la creșterea economică.
- Promovarea offline și online de roluri de gen pozitive ar susține participarea integrală a femeilor tinere în spațiile digitale.
- Organizațiile societății civile, în special organizațiile de tineret și de femei, susținute de resurse adecvate, ar permite o parti-

© Rawpixel.com/Shutterstock.com

- cîpire mai semnificativă a fetelor în societate și în elaborarea de politici.
- Asigurarea dezvoltării profesionale cuprinzătoare, durabile și permanente a competențelor digitale pentru profesori și educatori este importantă.
- Legislația care protejează fetele de toate formele de violență cibernetică bazată pe gen trebuie aplicată.
- Dialogul Comisiei Europene cu industria TIC referitor la codul de conduită privind discursul online ilegal de incitare la ură ar putea fi extins pentru a include dimensiunile de gen.

EIGE întocmește periodic rapoarte care analizează diferite domenii ale Platformei de acțiune de la Beijing (BPfA) sau alte priorități de politici UE, dând curs solicitărilor președinților Consiliului Uniunii Europene. Această fișă informativă se bazează pe rezultatele din raportul *Studiile și activitatea profesională în UE: discrepanțe determinate de gen*, pregătit la solicitarea președinției estone (2017); nota de cercetare *Femeile și bărbații în sectorul TIC: șansa unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată*, pregătit la solicitarea președinției bulgare (va deveni disponibil în 2018); și raportul *Egalitatea de șanse între femei și bărbați și tinerii: oportunitățile și riscurile digitalizării* (disponibil în curând), pregătit la solicitarea președinției austriece (2018). Mai multe informații privind datele indicate în text, inclusiv referințe exacte, pot fi găsite în raport.

Alte publicații recente ale EIGE includ:

- Beneficiile economice ale egalității de șanse între femei și bărbați în UE (2017)
- Gen, competențe și munca precară în UE (2017)
- Sărăcia, genul și inegalități transversale (2016)

Puteți consulta toate rapoartele și publicațiile anterioare ale EIGE în legătură cu Platforma de acțiune de la Beijing la adresa <http://eige.europa.eu/monitoring-the-bpfa>

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) este centrul de cunoaștere al UE cu privire la egalitatea de gen. EIGE sprijină factorii de decizie politică și toate instituțiile relevante în eforturile lor de a transpune egalitatea dintre femei și bărbați în realitate pentru toți europenii, furnizând expertiză specifică și date sigure și comparabile privind egalitatea de gen în Europa.

© Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați
Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse
între Femei și Bărbați, EIGE
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITUANIA

Date de contact

<http://eige.europa.eu>
facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/eurogender
eige.sec@eige.europa.eu
 +370 52157444

Print: MH-04-18-679-RO-C 978-92-9482-253-6 doi:10.2839/531280
 PDF: MH-04-18-679-RO-N 978-92-9482-259-8 doi:10.2839/50518